

Förskola: Barn och personal per 15 oktober 2015

UF0130

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	3
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning.....	4
B.1	Innehåll.....	4
1.1	Statistiska målstorheter.....	4
1.1.1	Objekt och population.....	4
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning.....	7
2.2.6	Modellantaganden.....	8

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
B.3	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation.....	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Uppl ynningstjänster.....	9

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08-527 332 00
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Ann Nord
Telefon: 019-17 69 42
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99) och enligt föreskrifter i SKOLFS 2011:142, senaste ändring 2014:46.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

A.9 EU-reglering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr 912/2013.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det skall ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå. Syftet med denna undersökning är i sin tur att ge en samlad bild av den verksamhet som bedrivs inom svensk förskola. Undersökningens mätdatum är 15 oktober och alla uppgifter ska avse de förhållanden som rådde detta datum.

I stora drag har undersökningen haft liknande innehåll och samlat in snarlika uppgifter sedan 70-talet, dock har variabler förändrats eller tillkommit under årens lopp. Vissa administrativa förändringar har också gjorts i insamlingen, antingen för att svara mot lagändringar på området eller för att underlätta insamlingen. Exempelvis har vissa variabler övergått till att samlas in i andra undersökningar. Under denna period har kommunerna varit ålagda att rapportera både sina egna och enskilda aktörers verksamhet aggregerad på kommunnivå.

Från och med 2014 samlas uppgifterna in på individnivå. Samtidigt ålades varje huvudman att rapportera direkt till SCB och därmed rapporterar kommunala och enskilda huvudmän enbart uppgifter om sina respektive verksamheter.

A.11 Statistikanvändning

De viktigaste användarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), Utbildningsdepartementet, liksom skolenheter, kommuner, företag, forskare, och massmedia. Dessa använder uppgifterna till bland annat uppföljning, analys, planering och samhällsdebatt. Uppgifterna i registret används också till den internationella rapporteringen av utbildningsindikatorer till Eurostat och OECD.

A.12 Uppläggning och genomförande

Förskola: Barn och personal per 15 oktober är en årlig totalundersökning som omfattar alla Sveriges huvudmän som bedriver förskoleverksamhet och har 15 oktober (eller närliggande vardag) som mättidpunkt. Samtliga insamlade uppgifter är på individnivå.

SCB genomför insamling och sammanställning av statistiken på uppdrag av

Skolverket, medan Skolverket i egenskap av statistikansvarig myndighet ansvarar för publicering.

Undersökningsramen för insamlingen av uppgifterna består av samtliga enskilda och kommunala huvudmän som bedriver förskola. Den del av ramen som består av enskilda huvudmän upprättas genom att alla kommuner ombeds att rapportera samtliga enskilda huvudmän som bedriver förskola i kommunen per den 15 oktober.

Ett informationsbrev (s.k. missiv) skickas ut till samtliga uppgiftslämnare och statistikinsamlingen sker sedan genom att uppgifterna registreras via SIV, som är SCB:s verktyg för elektronisk insamling. Registreringen av uppgifterna sker antingen på elektronisk blankett eller på datafil från administrativa register. Via SIV sker viss granskning i samband med registreringen. SCB genomför även efter att uppgifterna kommit in en omfattande granskning av materialet och återkontakter tas med uppgiftslämnare i de fall kompletteringar behöver göras. Påminnelser skickas ut till dem som inte lämnar in uppgifter i tid.

När insamling och granskning är klar påbörjas arbetet med att sammanställa uppgifterna till ett register, vilket statistiken sedan skapas ifrån. Detta register innehåller personuppgifter. När statistiksammanställningen är granskad och klar publiceras statistiken på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter från insamlingen rapporteras bl. a. till OECD och Eurostat. Statistiken ingår även i Nordisk statistisk årsbok.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

I dagsläget finns inga planerade förändringar till kommande insamlingar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Insamlingsobjekt är samtliga kommunala eller enskilda huvudmän som bedriver förskoleverksamhet och utgör ramen för undersökningen. *Observationsobjekt* är barn och personal och undersökningens *population* omfattar samtliga barn och samtlig personal i arbete med barn i förskola.

Varje barn rapporteras per unik huvudman, verksamhet och avdelning och kan, beroende på redovisningsgrupp, räknas flera gånger i statistiken. Samma sak gäller för personalen som dock bara rapporteras per unik huvudman och verksamhet.

1.1.2 Variabler

Följande variabler publiceras i statistiken:

Kön
Ålder
Härkomst
Anställningstyp
Befattning
Utbildningsbakgrund
Driftsform
Juridisk form
Kommun
Län
Huvudman
Avdelning
Småbarnsavdelning

Följande variabler ligger till grund för statistiken:

Personnummer	Tolv tecken långt
Kön	Individens kön, härleds från personnumret.
Ålder	Personens ålder vid undersökningsårets slut, härleds från personnumret.
Födelseland	Uppgift om födelseland hämtas från registret över totalbefolkningen.
Anställningstyp	Tillsvidareanställd eller visstidsanställd.
Tjänst-/sjukledig	Tjänst-/sjukledig en månad eller längre.
Förskolechef	Förskolechef eller inte.
Resurs-/stödpersonal	Resurs-/stödpersonal eller inte.
Tjänstgöringsomfattning	Tjänstgöringsomfattning, procent av heltid.
Fsk chef tjänsteomfatt	Förskolechefs tjänstgöringsomfattning i arbete med barn, procent av tjänst.
Utbildningsnivå	Individens utbildningsnivå enligt SCB:s utbildningsregister.
Utbildningsinriktning	Individens utbildningsinriktning enligt SCB:s utbildningsregister.
Driftsform	Driftsform för fristående förskolor.
Juridisk form	Huvudmannens juridiska form enligt SCB:s företagsdatabas.

Verksamhetskommun	Kommunen där verksamheten är belägen.
Län	Länet där verksamheten är belägen.
Huvudmannatyp	Anger om huvudmannen är kommunal eller enskild.
Organisationsnummer	Verksamhetens organisationsnummer.
Verksamhetsnamn	Namnet på verksamheten.
Verksamhetsadress	Verksamhetens adress.
Avdelningsnamn	Namn på avdelningen.
Småbarnsavdelning	Anger om barnet ingår i en småbarnsavdelning.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i form av antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Redovisningsgrupper för barn:

- Ålder, skolhuvudman, härkomst, kön, län, kommun, kommungrupper

Redovisningsgrupper för personal:

- Utbildningsbakgrund, chefer, kön, skolhuvudman, län, kommun, kommungrupper

Redovisningsgrupper för verksamhet:

- Typ av verksamhet, skolhuvudman, avdelning, gruppstorlek, län, kommun, kommungrupper

1.1.5 Referenstider

Mätdatum är 15 oktober eller närliggande vardag. För 2015 var torsdagen den 15 oktober mättag.

1.2. Fullständighet

Statistiken ger en god bild över barn och personal i förskola och ingår som en del av den samlade bilden av skolsektorns verksamhet.

För att bredda bilden av skolsektorns verksamhet för barn i lägre åldrar finns även publicerad officiell statistik om de närliggande områdena annan pedagogisk verksamhet, förskoleklass och fritidshem att tillgå. Kostnader för förskola redovisas inom statistiken *Kostnader för förskola, fritidshem, skola och vuxenutbildning*.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken är totalräknad, vilket innebär att urvalsfel inte förekommer. Den allmänna bedömningen är att såväl registren som den statistik som publiceras håller god kvalitet. Då rapporteringsförfarandet nyligen har förändrats och många nya uppgiftslämnare har tillkommit så ökar risken för missförstånd vid rapporteringen. Inget tyder dock på att detta skulle försämra statistikens kvalitet nämnvärt.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Ramen för insamlingsobjekten anses ha god täckningsgrad och har således ingen under- eller övertäckning.

2.2.3 Mätning

Statistikens kvalitet är beroende av uppgiftslämnarnas kvalitet på de efterfrågade uppgifterna. Huvudmännen registrerar uppgifterna via elektroniska blanketter eller via datafil från administrativa register. SCB skickar återrapporter med misstänkta fel till uppgiftslämnarna som då får möjlighet att kontrollera vad som skickats in. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller brister i engagemang. Dataregistreringsfel förhindras till stor del genom validitetskontroller.

Vid validitetskontroller har det framkommit att ett fåtal kommuner har rapporterat ett för stort antal barn per avdelningen, vilket beror på att avdelningar inte registreras i deras administrativa system enligt den faktiska avdelningsindelningen i verksamheterna. Detta medför att antalet större avdelningsstorlekar kan vara något överskattad i statistiken.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

Samtliga 290 kommunala huvudmän har lämnat in uppgifter. Ett visst objektsbortfall förekommer dock bland de enskilda huvudmännen. Bortfallsandelen uppgår till 2 %. Detta objektsbortfall medför att redovisningen av enskild verksamhet för enstaka kommuner kan påverkas.

Partiellt bortfall förekommer för bakgrundsvariabler där barn har tillfälliga personnummer eller skyddad identitet. För dessa individer går inte matchning att göra mot t.ex. RTB eller Utbildningsregistret. Totalt uppgick antalet till drygt 3 700 i årets insamling eller 0,7 % av det totala antalet individer. Det partiella bortfallet bedöms inte snedvrída statistiken då företeelsen av ogiltiga personnummer är marginell.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minska riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet pga.

fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

För statistiken över barn och personal i förskolan granskas huvudmännens uppgifter i samband med att de lämnas via SCB:s elektroniska insamlingssystem. När allt material kommit in görs ytterligare granskning och extra fokus läggs på variabler som publiceras. Där det finns misstänkta felaktigheter återkontakts huvudmännen varvid uppgifterna bekräftas eller rättas. Kontroller görs också på kommunnivå avseende antalsförändringar genom jämförelser med föregående insamlingsperiods uppgifter. Inga indikationer finns på att statistiken skulle vara påverkad av bearbetningsfel, men inga särskilda studier har genomförts kring detta.

2.2.6 Modellantaganden

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått för slumpmässiga urvalsfel (vanligen 95-procentiga konfidensintervall) beräknas inte eftersom det är en totalräknad undersökning. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgifter till undersökningen samlas in och publiceras som statistik en gång per år.

3.2 Framställningstid

Statistiken publiceras cirka fem månader efter referenstidens slut.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för serien Sveriges officiella statistik, www.scb.se/publiceringskalender.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Ett antal variabler har ändrats eller tillkommit under årens lopp vilket påverkar jämförbarheten över tid. Administrativa förändringar i exempelvis skollagen och nya begrepp och benämningar påverkar också jämförbarheten, då detta kan medföra nya definitioner och indelningar.

Från och med 2014 samlas uppgifterna in på individnivå istället för som tidigare aggregerat på kommunnivå. Detta medför att jämförbarheten med tidigare år blir mindre tillförlitlig, i synnerhet för personalens utbildningsbakgrund, som tidigare bestämts av kommunerna men nu hämtas från SCB:s utbildningsregister.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Samtliga redovisningsgrupper under 1.1.4 är jämförbara. Objektbortfallet enligt 2.2.4 ska dock tas hänsyn till vid jämförelse mellan kommuner och mellan huvudmannatyp.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Den insamlade statistiken används även vid beräkningen av kostnader för utbildningsväsendet samt pedagogisk personal.

Eftersom statistiken redovisas på kommunnivå finns det möjlighet att sammanvända statistiken, t.ex. med annan statistik inom Skolverkets nationella uppföljningssystem. De register som ligger till grund för statistiken kan även samköras med andra register, då insamlingen sker på individnivå.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se, och består dels av standardiserade tabeller och dels av uppgifter på kommunnivå i *Jämförelsetalsdatabasen* (www.jmftal.artisan.se).

Delar av statistiken har ingått i olika publikationer av SCB, exempelvis: "Statistisk årsbok" och "Utbildningsstatistisk årsbok".

5.2 Presentation

Statistiken presenteras som Excel-tabeller med flikar som innehåller information om definitioner. Dessutom kan användare själv välja tabellutformning på webbdatabasen Jämförelsetal.

I publikationerna enligt avsnitt 5.1 *Spridningsformer* presenteras statistiken som tabeller och diagram med kommenterande och analyserande text till.

5.3 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Beskrivning av statistiken* (BaS). Detaljerad information om mikrodata publiceras under rubriken *Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer finns på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0130.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför specialbearbetningar av primärmaterial efter beställning.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta Skolverket www.skolverket.se, tfn: 08-527 332 00 vx, e-post: skolverket@skolverket.se

För information om specialbearbetningar av primärmaterial kontakta Statistiska centralbyrån: Ann Nord, tfn 019 – 17 69 42, fornamn.efternamn@scb.se